

network

enterprise europe

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

dr Agata B. Capik

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Opracowanie:

Dr. Agata B. Capik
M.A.S. (European Integration)
Executive M.B.L.-HSG

Stan prawny na dzień 1 lipca 2013 roku

Szanowni Państwo,

Z wielką przyjemnością oddajemy Państwu do rąk naszą kolejną publikację, głęboko wierząc, że w ten sposób poszerzamy Waszą wiedzę o Unii Europejskiej, której od maja 2004 roku jesteście - jako Polacy – obywatelami. Często nie pamiętamy o tym i nie wykorzystujemy swych praw obywateli unijnych. Mamy nadzieję, iż opis instytucji oraz jej funkcjonowania przybliży ją obywatelowi polskiemu, a zwłaszcza przedsiębiorcy, tak aby mógł on dochodzić swych praw zagwarantowanych przez Unię Europejską.

Enterprise Europe Network afiliowane przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie wspiera głównie firmy z sektora MSP z Małopolski. Działanie w strukturze IPH daje ośrodkowi możliwości, jakimi dysponuje Izba, będąca organizacją samorządu gospodarczego. Zapraszamy Państwa do korzystania z usług Enterprise Europe Network, które są bezpłatne tak jak i niniejsza publikacja, bowiem jest finansowana ze środków UE i PARP-u.

Mamy nadzieję, że nasza publikacja okaże się dla Państwa przydatna i przybliży instytucje Unii Europejskiej, ponieważ mają one przede wszystkim Wam służyć.

Iwona Rokita-Kwietniak

Dyrektor Enterprise Europe Network

Izba Przemysłowo-Handlowa

W Krakowie

WYKAZ ZAGADNIŃ:

1. GENEZA I CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI

2. WEWNĘTRZNA STRUKTURA INSTYTUCJI

- 2.1. TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UE
  - 2.1.1. SKŁAD TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UE
  - 2.1.2. SKŁADY ORZEKAJĄCE TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UE
- 2.2. SĄD
  - 2.2.1. SKŁAD SĄDU
  - 2.2.2. SKŁADY ORZEKAJĄCE SĄDU
- 2.3. SĄD DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ UE
  - 2.3.1. SKŁAD SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ UE
  - 2.3.2. SKŁADY ORZEKAJĄCE SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ UE

3. KOMPETENCJE I NAJWAŻNIEJSZE RODZAJE POSTĘPOWANIA

- 3.1. JURYSDYKCJA SPORNA
- 3.2. JURYSDYKCJA NIESPORNĄ

4. POSTĘPOWANIE PRZED TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI UE

5. DOSTĘP DO DOKUMENTÓW

- 5.1. ZAKRES ZASTOSOWANIA DECYZJI TRYBUNAŁU
- 5.2. ODMOWA DOSTĘPU DO DOKUMENTÓW
- 5.3. WNIOSEK O UDOSTĘPNIENIE DOKUMENTÓW
- 5.4. OPŁATY

Wykaz stosowanych skrótów:

Dz. Urz. UE	Dziennik Urzędowy [Unii Europejskiej]
EBC	Europejski Bank Centralny
EWEA	Europejska Wspólnota Energii Atomowej
EWG	Europejska Wspólnota Gospodarcza
EWWiS	Europejska Wspólnota Węgla i Stali
KE	Komisja Europejska
nast..	następne
PE	Parlament Europejski
por.	porównaj
SPI	Sąd Pierwszej Instancji
TFUE	Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
TUE	Traktat o Unii Europejskiej (w brzmieniu nadanym przez Traktat z Lizbony)
WE	Wspólnota Europejska
w zw.	w związku
UE	Unia Europejska
zob.	zobacz

1. GENEZA I CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI

Trybunał Sprawiedliwości jest **instytucją sądowniczą**, utworzoną na mocy Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali w 1952 roku ¹. Następnie, po podpisaniu Traktatów Rzymskich ² na początku 1957 roku, Trybunał zyskał status **wspólnej instytucji** dla istniejących wówczas **trzech Wspólnot Europejskich**: Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (EWWiS), Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (EWG) oraz Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (EWEA). Wraz z wejściem w życie postanowień Traktatu z Lizbony ³, w dniu 1 grudnia 2009 roku, a tym samym - uzyskaniem przez UE osobowości prawnej ⁴, instytucja nosi nazwę **Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej** ⁵.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest powołany oraz funkcjonuje zgodnie z postanowieniami

► Traktatów:

- Traktatu o Unii Europejskiej (TUE);
- Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz

---

¹ Traktat ten, zwany także Traktatem Paryskim, podpisany został w Paryżu, w dniu 18 kwietnia 1951 roku, na 50 lat. Celem tego Traktatu było głównie stworzenie takiej współzależności na rynku węgla i stali, by żaden kraj, będący stroną tej umowy międzynarodowej, nie mógł mobilizować swoich sił zbrojnych bez wiedzy innych państw – Wysokich Układających się Stron. Traktat Paryski wszedł w życie z dniem 23 lipca 1952 roku i, zgodnie z postanowieniami końcowymi, wygasł z dniem 22 lipca 2002 roku, zaś wszelkie zobowiązania finansowe EWWiS przejęte zostały przez Wspólnotę Europejską (WE). Tekst Traktatu Paryskiego w języku polskim jest dostępny na oficjalnych stronach Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej: http://polskawue.gov.pl/files/polska_w_ue/prawo/traktaty/Traktat_EWWiS.pdf [7.07.2013].

² Traktaty Rzymskie, czyli Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą oraz Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, zostały podpisane w Rzymie w dniu 25 marca 1957 roku. Traktaty te miały na celu w szczególności rozszerzenie procesu integracji europejskiej na ogólną współpracę gospodarczą, czemu miało służyć powołanie zarówno Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (EWG), jak i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (EWEA). Traktaty Rzymskie weszły w życie z dniem 1 stycznia 1958 roku. Tekst tych Traktatów w języku polskim dostępny jest na oficjalnych stronach Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej: http://polskawue.gov.pl/files/polska_w_ue/prawo/traktaty/Traktaty_rymskie.pdf [7.07.2013].

³ Traktat z Lizbony [Dz. Urz. UE 2007 C 306/1] podpisany został w dniu 13 grudnia 2007 roku, podczas Szczytu Rady Europejskiej w Lizbonie, a wszedł w życie, zgodnie z postanowieniami artykułu 6, po ratyfikacji przez wszystkie Państwa Członkowskie, z dniem 1 grudnia 2009 roku. Celem tego Traktatu była zasadnicza reforma funkcjonowania Unii Europejskiej, dostosowująca zarówno procedury, jak i struktury instytucjonalne UE do potrzeb, wyzwań oraz zadań XXI wieku. Tym samym Traktat z Lizbony wyposażył UE w nowoczesne instytucje oraz efektywne metody pracy tak, aby ta organizacja międzynarodowa mogła aktywnie oraz skutecznie stawić czoła wyzwaniom współczesnego świata, takich jak kwestie globalizacji, zmiany klimatyczne, bezpieczeństwo czy energia. Ponadto Traktat z Lizbony wzmocnił demokrację w UE oraz zwiększył zdolność struktur UE do ochrony interesów swoich obywateli. Od strony formalnej Traktat z Lizbony zmienił dwa najważniejsze traktaty UE: Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (którego tytuł zmieniono na „Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej”). Do Traktatu z Lizbony dołączone są protokoły i deklaracje. Tekst jednolity [Dz. Urz. EU 2010 C 83/1] Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w języku polskim, uwzględniający reformę Unii Europejskiej wprowadzoną postanowieniami Traktatu z Lizbony, dostępny jest na stronach Unii Europejskiej: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:C:2010:083:SOM:PL:HTML> [7.07.2013].

⁴ Zob. postanowienia art. 47 TUE.

⁵ Zob. postanowienia art. 13 TUE.

- Traktatu ustawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Traktatu EWEA),
➤ a także Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej⁶.

Szczegółowo zasady i sposób funkcjonowania określają postanowienia **Statutu**⁷ oraz **Regulaminów**⁸.

Od 1989 r. przy Trybunale Sprawiedliwości funkcjonuje **Sąd** [przed 1 grudnia 2009 r. – Sąd Pierwszej Instancji (SPI)]⁹. Ponadto, na skutek wzrostu liczby spraw z dziedziny służby publicznej UE (zwłaszcza po tzw. „rozszerzeniu wschodnim” UE w 2004 roku), na mocy decyzji Rady z 2004 roku¹⁰ utworzono **Sąd do spraw Służby Publicznej**. Sąd do spraw Służby Publicznej funkcjonuje od 2005 roku, jako **izba wyspecjalizowana**¹¹ **do sporów pracowniczych urzędników UE**.

Te trzy jednostki sądownicze, czyli **Trybunał Sprawiedliwości, Sąd** oraz **Sąd do spraw Służby Publicznej**, tworzą **Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej** (*sensu largo*)¹².

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest **instytucją Unii Europejskiej, niezależną** tak od Państw Członkowskich, jak i od pozostałych instytucji i organów UE. Trybunał jest **organem ponadnarodowym** (Sądem UE), który **nie** jest hierarchicznie powiązany z sądami krajowymi poszczególnych Państw Członkowskich.

Zadaniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest **zapewnienie poszanowania prawa** w drodze **wykładni i stosowaniu Traktatów**. Trybunał zapewnia zatem jednolite stosowanie prawa Unii Europejskiej w Państwach Członkowskich oraz sprawuje kontrolę nad legalnością aktów wtórnego (pochodnego) prawa UE. W ramach tego zadania Trybunał Sprawiedliwości UE

- dokonuje kontroli legalności aktów instytucji Unii Europejskiej¹³,

⁶ Zob. postanowienia art. 1 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁷ Protokół (nr 3) w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 741/2012 z dnia 11 sierpnia 2012 roku, Dz.Urz. UE 2012 L 228/1. Ujednolicony tekst Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w języku polskim dostępny jest na stronach Trybunału Sprawiedliwości UE: http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2012-10/staut_cons_pl.pdf. [7.07.2013].

⁸ Regulamin postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości [Dz. Urz. UE 2012 L 256/1] w języku polskim dostępny jest na oficjalnych stronach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2012-10/rp_pl.pdf [7.07.2013]; Regulamin postępowania przed Sądem [Dz. Urz. UE 2011 L 162/18] w języku polskim dostępny jest na oficjalnych stronach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-04/rp_14_04_2010_pl.pdf [7.07.2013]; Regulamin postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej [Dz. Urz. UE 2011 L 162/19] w języku polskim dostępny jest na oficjalnych stronach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-04/rp_14_04_2010_pl.pdf. [7.07.2013].

⁹ Decyzja Rady z dnia 24 października 1988 roku ustanawiająca Sąd Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich (88/591/EWWIS, EWG, EWEA), Dz. Urz. 1988 C 187/227.

¹⁰ Decyzja Rady z dnia 2 listopada 2004 roku ustanawiająca Sąd do Spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej (2004/752/WE, Euratom), Dz. Urz. UE 2004 L 333/7.

¹¹ Zob. postanowienia art. 257 TFUE.

¹² Zob. postanowienia art. 19 (1) TUE.

¹³ Zob. postanowienia art. 263 TFUE.

- czuwa nad poszanowaniem przez Państwa Członkowskie obowiązków wynikających z postanowień traktatowych¹⁴ oraz

- dokonuje wykładni prawa Unii Europejskiej na wniosek sądów krajowych¹⁵.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stanowi zatem **władzę sądowniczą Unii Europejskiej** oraz czuwa, **we współpracy** z sądami krajowymi (narodowymi, wszystkich szczebli instancji) Państw Członkowskich, nad jednolitym stosowaniem i jednolitym wykładnią prawa Unii Europejskiej¹⁶.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pełni funkcję

- **sądu międzynarodowego** => rozpatruje spory między Państwami Członkowskimi wynikające ze stosowania prawa UE, a także spory wynikające z realizacji postanowień traktatowych;
- **sądu konstytucyjnego** => orzeka o zgodności z postanowieniami traktatowymi aktów prawnych Rady i KE, aktów wydanych wspólnie przez PE i Rady, aktów prawnych PE oraz aktów EBC, które mają skutki prawne w stosunku do osób trzecich;
- **sądu najwyższego** => rozpatruje środki odwoławcze od wyroków Sądu i posiada uprawnienia odwoławcze w stosunku do określonej kategorii decyzji Komisji (np. w zakresie ochrony konkurencji, w przypadku grzywny pieniężnej).

Siedzibą Trybunału jest **Luksemburg**.

- **Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej**

rue du Fort Niedergrünewald
L - 2925 Luksemburg
Tel. centrala: (+352) 4303.1
Telefaks: (+352) 4303.2600

- **Sekretariat Trybunału**

Rue du Fort Niedergrünewald
L-2925 Luxembourg
Tél.: (352) 4303-1
Fax: (352) 43 37 66
e-mail: ECJ.Registry@curia.europa.eu

---

¹⁴ Zob. postanowienia art. 259-260 TFUE.

¹⁵ Zob. postanowienia art. 267 TFUE.

¹⁶ Por. postanowienia art. 19 (3) TUE.

2. WEWNĘTRZNA STRUKTURA INSTYTUCJI

2.1. TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ - TSUE (1952)

2.1.1. SKŁAD TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UE

W skład Trybunału wchodzi **28 sędziów**¹⁷ (po jednym z każdego Państwa Członkowskiego) oraz **11 rzeczników generalnych**¹⁸, mianowanych

- spośród osób o niekwestionowanej niezależności oraz mających kwalifikacje wymagane w ich państwach do piastowania najwyższych stanowisk sędziowskich, lub będących prawnikami o uznanych kompetencjach,
- za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich,
- po konsultacji z komitetem, którego zadaniem jest opiniowanie, czy kandydaci są odpowiedni do pełnienia danej funkcji,
- na okres 6 lat (mandat jest odnawialny).¹⁹

Sędziowie Trybunału wybierają spośród siebie na okres 3 lat (mandat odnawialny):²⁰

➤ **Prezesa Trybunału**, który reprezentuje Trybunał oraz kieruje jego pracami, zapewniając prawidłowe funkcjonowanie służb instytucji, a także przewodniczy zgromadzeniom ogólnym członków Trybunału posiedzeniom i obradom w największych składach orzekających (pełny skład i Wielka Izba);²¹

➤ **Wiceprezesa Trybunału**, którego zadaniem jest wspieranie Prezesa Trybunału w wykonywaniu obowiązków oraz zastępowanie Prezesa

- w sytuacjach, w których prezes nie może wykonywać swoich
  - obowiązków, bądź
- jeśli stanowisko Prezesa Trybunału pozostaje nieobsadzone.²²

Rzecznik generalny wspomaga Trybunał, publicznie przedstawiając, w sposób całkowicie bezstronny i niezależny opinie prawne (w formie uzasadnionych wniosków) w sprawach zawisłych przed Trybunałem, przydzielonych Rzecznikowi zgodnie ze Statutem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.²³ Opinia rzecznika generalnego **nie** ma charakteru wiążącego.

---

¹⁷ Stan na dzień 1 lipca 2013 roku.

¹⁸ Zob. postanowienia art. 252 (1) *in fine* oraz Decyzji Rady z dnia 25 czerwca 2013 roku w sprawie zwiększenia liczby rzeczników generalnych Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (2013/337/UE), Dz. Urz. UE 2013 L 179/92.

¹⁹ Zob. postanowienia art. 19 TUE w związku z postanowieniami artykułu 253 TFUE.

²⁰ Zob. postanowienia art. 9a (1) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

²¹ Zob. postanowienia art. 9 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

²² Zob. postanowienia art. 9a (2) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także postanowienia art. 10 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej; szerzej o obowiązkach Wiceprezesa Trybunału zob. Decyzja Trybunału Sprawiedliwości z dnia 23 października 2012 roku w sprawie obowiązków wiceprezesa Trybunału w zakresie orzekania (2012/671/UE), Dz. Urz. UE L 300/47.

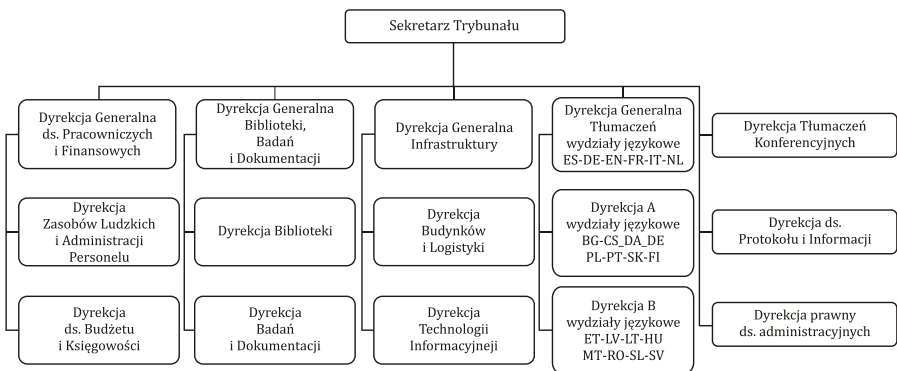
²³ Zob. postanowienia art. 2-7 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz postanowienia art. 14 i 16 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Co 3 lata na warunkach określonych w Statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej następuje **częściowe odnowienie**

- ➔ składu sędziowskiego i
- ➔ składu rzeczników generalnych.²⁴

Sekretarz Trybunału jest mianowany przez Trybunał²⁵. Z upoważnienia Prezesa Trybunału, Sekretarz kieruje administracją Trybunału²⁶. Jest on odpowiedzialny za zarządzanie personelem oraz za administrację Trybunału, jak również za przygotowanie i wykonanie budżetu²⁷. Ponadto, Sekretarz wspiera członków Trybunału we wszystkich czynnościach urzędowych. Również z upoważnienia Prezesa Trybunału, Sekretarz przyjmuje i przekazuje wszelkie dokumenty, sprawuje nad nimi pieczęć oraz dokonuje doręczeń przewidzianych w postanowieniach Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej²⁸. W sytuacjach, kiedy Sekretarz nie może uczestniczyć w posiedzeniach Trybunału, Trybunał uzgadnia dla niego zastępstwo²⁹.

Służby Trybunału:³⁰ w strukturach Trybunału Sprawiedliwości funkcjonują służby podporządkowane bezpośrednio Prezesowi Trybunału – Służby Kontroli Wewnętrznej – oraz podporządkowane Sekretarzowi Trybunału pod nadzorem Prezesa: Służby Lingwistyczne, Służby Protokolarne, a także inne jednostki organizacyjne, przedstawione na poniższym diagramie³¹

²⁴ Zob. postanowienia art. 9 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

²⁵ Por. postanowienia art. 18 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

²⁶ Zob. szerszej postanowienia art. 18 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

²⁷ Zob. postanowienia art. 20 § 4 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

²⁸ Zob. postanowienia art. 20 § 1 oraz § 2 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

²⁹ Zob. postanowienia art. 11 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

³⁰ Zob. postanowienia art. 12 w zw. z postanowieniami art. 52 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, postanowienia art. 6 ust. 1 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz postanowienia art. 28 i nast. Regulaminu postępowania przed Sądem i art. 22 Regulaminu postępowania przed Sądem do Spraw Służby Publicznej.

³¹ Diagram pochodzi z oficjalnej strony Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i jest dostępny pod adresem http://curia.europa.eu/jcms/jcms/lo2_7001/.

Wszystkie Służby funkcjonujące w strukturach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej **wspierają trzy instancje sądownicze**, zapewniając należyty tryb pracy oraz przyjmowania, przekazywania i przechowywania wszystkich dokumentów w sprawach zawisłych przed Trybunałem, Sądem oraz Sądem do Spraw Służby Publicznej.

2.1.1. SKŁADY ORZEKAJĄCE TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UE

Trybunał może **obradować** w:

➤ **pełnym składzie:**

- w przypadkach określonych w Statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ³² (zwłaszcza, gdy orzeka o zdymisjonowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich lub o dymisji członka Komisji, który naruszył ciężące na nim zobowiązania) oraz
- jeśli Trybunał uzna, że dana sprawa ma wyjątkowe znaczenie ³³;

➤ składzie **Wielkiej Izby** (15 sędziów):

- na żądanie Państwa Członkowskiego lub instytucji, które są stroną w toczącym się postępowaniu, oraz
- w sprawach szczególnie ważnych lub skomplikowanych ³⁴;

➤ izbach złożonych z **pięciu sędziów** (prezesi wybierani na 3 lata, mandat jednokrotnie odnawialny) ³⁵;

➤ izbach złożonych z **trzech sędziów** (prezesi wybierani na 1 rok) ³⁶;

W skład Wielkiej Izby wchodzi, dla każdej sprawy, Prezes oraz Wiceprezes Trybunału, trzej prezesi izb złożonych z pięciu sędziów, sędzia sprawozdawca oraz sędziowie w liczbie niezbędnej do osiągnięcia liczby piętnastu sędziów ³⁷.

W skład izb złożonych z trzech i pięciu sędziów wchodzi, dla każdej sprawy, prezes izby, sędzia sprawozdawca oraz sędziowie w liczbie niezbędnej do osiągnięcia, odpowiednio, liczby trzech oraz pięciu sędziów ³⁸.

³² Zob. postanowienia art. 16 (4) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

³³ Zob. postanowienia art. 16 (5) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 11 i 12 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

³⁴ Zob. postanowienia art. 16 (3) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

³⁵ Zob. postanowienia art. 16 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 11, 12 oraz art. 28 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

³⁶ Zob. postanowienia art. 16 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 11, 12 oraz art. 28 *in fine* Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

³⁷ Zob. postanowienia art. 27 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

³⁸ Zob. postanowienia art. 28 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2.2. SĄD (1989)

2.2.1. SKŁAD SĄDU

Liczbę sędziów określa Statut Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.³⁹ W skład Sądu wchodzi **co najmniej jeden sędzia**⁴⁰ z każdego Państwa Członkowskiego, mianowany

- spośród osób o niekwestionowanej niezależności oraz mających kwalifikacje wymagane w ich państwach do piastowania wysokich stanowisk sędziowskich,
- za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich,
- po konsultacji z komitetem, którego zadaniem jest opiniowanie, czy kandydaci posiadają odpowiednie kwalifikacje do pełnienia danej funkcji
- na okres 6 lat (mandat jest odnawialny).⁴¹

Sędziowie pełnią swoje funkcje przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności. Co 3 lata następuje częściowa wymiana składu.⁴²

Prezes Sądu: wybierany (przez sędziów) jest spośród sędziów Sądu na okres 3 lat (mandat odnawialny).⁴³ Prezes Sądu kieruje pracami i administracją Sądu, a także przewodniczy posiedzeniom i obradom. Ponadto, Prezes Sądu przewodniczy Wielkiej Izbie.⁴⁴

Sekretarz: mianowany przez sędziów Sądu (na okres 6 lat, mandat odnawialny),⁴⁵ pełni funkcję sekretarza generalnego instytucji; status Sekretarza określa Sąd.⁴⁶ Sekretarz wspiera Sąd, prezesa i sędziów we wszystkich czynnościach urzędowych⁴⁷ oraz, z upoważnienia Prezesa Sądu, przyjmuje i przekazuje dokumenty, sprawuje nad nimi pieczęć oraz dokonuje doręczeń przewidzianych w Regulaminie postępowania przed Sądem.⁴⁸ Sekretarz także odpowiada za administrację Sądu, prowadzenie jego spraw finansowych oraz księgowość, działając z upoważnienia prezesa Sądu oraz z pomocą służb Trybunału Sprawiedliwości.⁴⁹

Rzecznicy generalni: na mocy obowiązujących uregulowań prawnych w Sądzie, co do zasady, **nie** przewiduje się instytucji Rzeczników generalnych, jednakże w wyjątkowych przypadkach postanowienia Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej mogą

³⁹ Zob. postanowienia art. 48 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁴⁰ Zob. postanowienia art. 19 (2) TUE w zw. z postanowieniami art. 48 Statutu Trybunału Unii Europejskiej.

⁴¹ Zob. postanowienia art. 254 (2) TFUE.

⁴² Zob. postanowienia art. 254 (2) TFUE.

⁴³ Zob. postanowienia art. 254 (3) TFUE w zw. z postanowieniami art. 7 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁴⁴ Zob. postanowienia art. 8 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁴⁵ Zob. postanowienia art. 254 (4) TFUE w zw. z postanowieniami art. 20 § 4 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁴⁶ Zob. postanowienia art. 254 TFUE.

⁴⁷ Zob. postanowienia art. 25 § 2 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁴⁸ Zob. postanowienia art. 25 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁴⁹ Zob. postanowienia art. 30 Regulaminu postępowania przed Sądem.

przewidywać, iż Sąd będzie wspierany przez Rzeczników Generalnych,⁵⁰ jeśli wymaga tego zawilość prawna lub skomplikowany stan faktyczny danej sprawy.⁵¹ W takich przypadkach rolę Rzecznika generalnego pełnić może jeden z sędziów, spoza składu orzekającego w danej sprawie, wyznaczony przez Prezesa Sądu na podstawie decyzji podjętej przez Sąd w pełnym składzie, na wniosek izby, której dana sprawa została przydzielona lub przekazana.⁵²

2.2.2. SKŁADY ORZEKAJĄCE SĄDU

Sąd orzeka w

- **pełnym składzie**, gdy wymaga tego zawilość i/lub waga sprawy;⁵³ Sąd w pełnym składzie jest wspierany przez rzecznika generalnego wyznaczonego przez prezesa Sądu;⁵⁴
- składzie **Wielkiej Izby**, jeżeli wymaga tego zawilość i/lub waga sprawy;⁵⁵
- izbach złożonych z **pięciu sędziów** (prezes izby wybierany na okres 3 lat, mandat jednokrotnie odnawialny)⁵⁶
- izbach złożonych z **trzech sędziów** (80% spraw wniesionych do Sądu, prezes izby wybierany na okres 1 roku);⁵⁷
- składzie jednego sędziego (wyjątkowo, w niektórych przypadkach)⁵⁸

Sąd ma do swojej dyspozycji własny sekretariat, natomiast jego obsługę zarówno administracyjną, jak i lingwistyczną zapewniają służby Trybunału.

---

⁵⁰ Zob. postanowienia art. 254 TFUE *in principio* w związku z postanowieniami artykułu 49 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz postanowieniami art. 2 § 2, art. 17 i art. 18 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁵¹ Zob. postanowienia art. 18 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁵² Zob. postanowienia art. 19 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁵³ Zob. postanowienia art. 50 Statutu Trybunału Sprawiedliwości oraz postanowienia art. 14 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁵⁴ Zob. postanowienia art. 17 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁵⁵ Zob. postanowienia art. 14 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁵⁶ Zob. postanowienia artykułu 50 (1) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 10, art. 11 § 1 oraz art. 15 § 1 i § 2 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁵⁷ Zob. postanowienia art. 50 (1) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 10, art. 11 § 1, art. 14 § 2 oraz art. 15 § 1 i § 3 Regulaminu postępowania przed Sądem.

⁵⁸ Zob. postanowienia art. 50 (1) *in fine* Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 11 § 1 i § 2 oraz art. 14 § 3 Regulaminu postępowania przed Sądem.

2.3. SĄD DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ UNII EUROPEJSKIEJ(2005)

2.3.1. SKŁAD SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ

Zgodnie z postanowieniami traktatowymi, Sąd do spraw Służby Publicznej jest **sądem wyspecjalizowanym**.⁵⁹

W skład Sądu ds. Służby Publicznej wchodzi **7 sędziów**, mianowanych przez Radę⁶⁰ na okres 6 lat (mandat odnawialny)⁶¹

- po wezwaniu do przedstawiania kandydatur oraz
- zasięgnięciu opinii siedmiu osobistości wybranych spośród byłych członków Trybunału Sprawiedliwości oraz Sądu, a także prawników o uznanych kompetencjach.⁶²

Przy mianowaniu sędziów Rada czuwa nad zapewnieniem zrównoważonego składu Sądu do spraw Służby Publicznej w odniesieniu do

- obywateli Państw Członkowskich pochodzących z możliwie najszerszego obszaru geograficznego oraz
- reprezentowanych krajowych systemów sędziowskich.⁶³

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości tego zażąda, **Rada**, stanowiąc większością kwalifikowaną, **może zwiększyć liczbę sędziów** Sądu do Spraw Służby Publicznej.⁶⁴

Prezes Sądu do spraw Służby Publicznej: wybierany jest (przez sędziów) spośród sędziów Sądu ds. Służby Publicznej na okres 3 lat.⁶⁵ Kieruje on pracami oraz administracją Sądu. Ponadto Prezes Sądu do spraw Służby Publicznej przewodniczy posiedzeniom i obradom pełnego składu Sądu, izby obradującej w składzie pięciu sędziów oraz każdej izby obradującej w składzie trzech sędziów, do której został przydzielony.⁶⁶

Sekretarz Sądu do spraw Służby Publicznej: mianowany przez sędziów Sądu ds. Służby Publicznej na okres 6 lat (mandat odnawialny).⁶⁷ Sekretarz zapewnia obsługę Sądu, prezesa Sądu i sędziów w wykonywaniu ich zadań. Z upoważnienia prezesa Sądu odpowiada za organizację i pracę sekretariatu.⁶⁸ Sekretarz, także z upoważnienia prezesa Sądu, przyjmuje

---

⁵⁹ Zob. postanowienia artykułu 257 TFUE.

⁶⁰ Rada stanowi jednomyślnie, por. postanowienia artykułu 257 TFUE.

⁶¹ Zob. postanowienia artykułu 2 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁶² Zob. postanowienia art. 257 TFUE w zw. z postanowieniami art. 3 ust. 3 i art. 3. ust. 4 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁶³ Zob. postanowienia art. 3 ust. 1 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁶⁴ Zob. postanowienia art. 2 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁶⁵ Zob. postanowienia art. 4 ust. 1. Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 6 Regulaminu postępowania przed Sędem do Spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej.

⁶⁶ Zob. postanowienia art. 4 ust. 3 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 7 Regulaminu postępowania przed Sędem do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej.

⁶⁷ Zob. postanowienia art. 6 ust. 1 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 15 Regulaminu postępowania przed Sędem do spraw Służby Publicznej.

⁶⁸ Zob. postanowienia art. 19 § 1 Regulaminu postępowania przed Sędem do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej.

i przekazuje dokumenty, sprawuje nad nimi pieczęć oraz dokonuje doręczeń przewidzianych w niniejszym regulaminie. Ponadto odpowiada on za archiwum i publikacje Sądu do spraw Służby Publicznej.⁶⁹

2.3.2. SKŁADY ORZEKAJĄCE SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ UE

Sąd do spraw Służby Publicznej obraduje w

- **pełnym składzie**, gdy przemawia za tym złożoność sprawy;⁷⁰
- izbach składających się z **pięciu sędziów** - jeżeli jest to uzasadnione zawilocią podniesionych kwestii prawnych, znaczeniem sprawy lub szczególnymi okolicznościami;⁷¹
- izbach składających się z **trzech sędziów** (reguła)⁷²
- składzie **jednoosobowym** - w braku zawilocii kwestii prawnych i w braku złożoności stanu faktycznego, w razie niewielkiego znaczenia spraw i w braku innych szczególnych okoliczności. Natomiast wykluczone jest przekazanie Sądowi w składzie jednego sędziego spraw, w których podniesiono kwestie legalności aktów o zasięgu ogólnym.⁷³

Sąd do spraw Służby Publicznej posiada własny sekretariat, lecz obsługę zarówno administracyjną, jak i lingwistyczną zapewniają, podobnie, jak w przypadku Sądu, służby Trybunału.⁷⁴

---

⁶⁹ Zob. postanowienia art. 19 § 2 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej.

⁷⁰ Zob. postanowienia art. 4 ust. 2 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁷¹ Zob. postanowienia art. 9 oraz art. 13 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

⁷² Zob. postanowienia art. 9, art. 10 § 1 oraz art. 12 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

⁷³ Zob. postanowienia art. 4.2. Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 9 oraz art. 14 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

⁷⁴ Zob. postanowienia art. 6 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

3. KOMPETENCJE INSTYTUCJI ORAZ NAJWAŻNIEJSZE RODZAJE POSTĘPOWAŃ

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest uprawniony do rozpatrywania ściśle określonych rodzajów spraw (skarg) zarówno w ramach **jurysdykcji spornej**, jak i **niespornej**.

3.1. JURYSDYKCJA SPORNA

W ramach **jurysdykcji spornej** Trybunał orzeka w sprawach:

- ▶ skarg przeciwko Państwom Członkowskim o naruszenie prawa Unii Europejskiej poprzez niewykonywanie zobowiązań traktatowych (tzw. **skarga o stwierdzenie uchybienia/skarga o naruszenie zobowiązań traktatowych**):⁷⁵
  - ta skarga pozwala Trybunałowi sprawować kontrolę nad wypełnianiem przez Państwa Członkowskie zobowiązań wynikających z prawa Unii Europejskiej;
  - skarga ta może być wniesiona przez Komisję Europejską (z reguły) lub inne Państwo Członkowskie (bardzo rzadko);⁷⁶
  - postępowanie w ramach tej skargi jest **dwufazowe**:
    - **faza administracyjna**: przed wniesieniem sprawy do Trybunału, Komisja Europejska wszczyna postępowanie, umożliwiające Państwu Członkowskiemu udzielenie odpowiedzi na zarzuty;
    - **faza sądowa**: jeśli postępowanie w fazie administracyjnej nie doprowadzi do określonych rezultatów (usunięcie uchybienia), wówczas do TSUE zostaje wniesiona skarga⁷⁷
  - jeśli Trybunał stwierdzi istnienie uchybienia, dane Państwo Członkowskie jest **zobowiązane do bezzwłocznego usunięcia/zaniechania ww. uchybienia**;⁷⁸
  - jeśli Państwo Członkowskie nie usunie uchybienia, lecz w drodze kolejnej skargi KE zostanie stwierdzone, że Państwo Członkowskie nie wykonało wcześniejszego orzeczenia, wówczas Trybunał, może nałożyć na nie **karę** w postaci **ryczałtu** lub **okresową karę pieniężną** w wysokości nie przekraczającej kwoty wskazanej (uprzednio) przez KE;⁷⁹

⁷⁵ Zob. postanowienia art. 258 - 259 TFUE.

⁷⁶ Dotychczas zdarzyło się to 5 razy, ostatnia sprawa w tym trybie to sprawa 2010 roku, pomiędzy Republiką Węgierską, a Republiką Słowacką, C-364/10.

⁷⁷ Zob. postanowienia art. 258 - 259 TFUE.

⁷⁸ Zob. postanowienia art. 260 (1) TFUE.

⁷⁹ Zob. postanowienia art. 260 (2) i (3) TFUE.

- zobowiązanie do zapłaty staje się skuteczne w terminie wyznaczonym w orzeczeniu Trybunału;⁸⁰
  - **UWAGA:** w przypadku nieprzekazania KE krajowych środków transpozycji dyrektywy Trybunał może - na wniosek KE - nałożyć karę pieniężną na Państwo Członkowskie już na etapie pierwszego orzeczenia stwierdzającego uchybienie.
- skarg przeciwko instytucjom Unii Europejskiej o stwierdzenie nieważności aktu prawa wtórnego (pochodnego) UE (tzw. *skarga o uchylenie aktu prawnego* wydanego przez instytucję UE – **skarga o stwierdzenie nieważności**):⁸¹
- skarga ta pozwala na kontrolę legalności oraz stwierdzenie nieważności aktu prawnego wydanego przez instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii (w szczególności rozporządzenia, dyrektywy, decyzji)
  - dla **Trybunału Sprawiedliwości** zastrzeżone są sprawy, w których skarga wniesiona została przez Państwo Członkowskie przeciwko Parlamentowi Europejskiemu lub Radzie (z wyjątkiem aktów prawnych Rady z zakresu pomocy państwa, dumpingu i uprawnień wykonawczych) lub przez jedną instytucję Unii przeciwko drugiej instytucji.⁸²
  - **Sąd** jest właściwy do orzekania w pierwszej instancji w pozostałych sprawach tego rodzaju, w tym w szczególności dotyczących skarg wniesionych przez podmioty indywidualne (osoby fizyczne i prawne) - przedsiębiorstwa na decyzję Komisji nakładającą na nie grzywnę
- skarg przeciwko instytucjom, a także organom i jednostkom organizacyjnym Unii Europejskiej na ich brak działania – zaniechanie, beczynność (tzw. **skarga na beczynność**):⁸³
- ta skarga umożliwia kontrolę legalności zaniechania działania przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii;
  - skarga ta dopuszczalna jest jednakże wyłącznie wtedy, gdy dana instytucja, organ lub jednostka organizacyjna została uprzednio wezwana do działania i w ciągu dwóch miesięcy od tego wezwania nie zajęła stanowiska;⁸⁴

jeśli Trybunał stwierdzi bezprawność zaniechania działania, dana instytucja, organ lub jednostka organizacyjna UE zobowiązana zostanie do podjęcia właściwych środków

⁸⁰ Zob. postanowienia art. 260 (3) TFUE *in fine*.

⁸¹ Zob. postanowienia art. 263 – 264 TFUE.

⁸² Zob. postanowienia art. 256 TFUE w zw. z postanowieniami art. 51 i art. 54 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁸³ Zob. postanowienia art. 265 TFUE.

⁸⁴ Zob. postanowienia art. 265 (2) TFUE.

zmierzających do usunięcia beczynności;⁸⁵

- kompetencje do orzekania w przedmiocie skargi na beczynność podzielone są między Trybunał i Sąd według takich samych kryteriów, jak w przypadku skarg o stwierdzenie nieważności;⁸⁶

► skarg przeciwko instytucjom Unii Europejskiej o odszkodowanie (tzw. **skarga odszkodowawcza**):⁸⁷

- roszczenia wynikające z odpowiedzialności pozaumownej Unii **ulegają przedawnieniu z upływem 5 lat** od zdarzenia stanowiącego podstawę tej odpowiedzialności;
- okres przedawnienia **przerывa wniesienie skargi** do Trybunału Sprawiedliwości lub uprzednie wniesienie przez poszkodowanego wniosku do właściwej instytucji Unii (tu: w terminie 2 miesięcy);
- odpowiedzialność **umowna** Unii podlega prawu właściwemu dla danej umowy;⁸⁸
- w przypadku odpowiedzialności **pozaumownej** Unia powinna naprawić, zgodnie z zasadami ogólnymi, wspólnymi dla praw Państw Członkowskich, szkody wyrządzone przez jej instytucje lub jej pracowników przy wykonywaniu ich funkcji;⁸⁹
- odpowiedzialność osobistą pracowników wobec Unii określają przepisy ich regulaminu pracowniczego lub mających zastosowanie warunków zatrudnienia;⁹⁰

► sporów między funkcjonariuszami a Unią Europejską (**spory pracownicze**)⁹¹

- spory z zakresu służby publicznej Unii, w których wcześniej właściwy był Trybunał Sprawiedliwości, a od jego utworzenia w 1989 r. - Sąd (Pierwszej Instancji), należą do kompetencji Sądu do Spraw Służby Publicznej;
- spory dotyczące **kwestii związanych ze stosunkiem pracy** - wynagrodzenia, przebieg kariery, nabór, środki dyscyplinarne;

⁸⁵ Zob. postanowienia art. 266 (1) TFUE.

⁸⁶ Zob. postanowienia art. 256 TFUE w zw. z postanowieniami art. 51 i art. 54 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁸⁷ Zob. postanowienia art. 268 TFUE w zw. z postanowieniami art. 340 TFUE.

⁸⁸ Zob. postanowienia art. 340 (1) TFUE.

⁸⁹ Zob. postanowienia art. 340 (2) TFUE.

⁹⁰ Zob. postanowienia art. 340 (3) TFUE.

⁹¹ Zob. postanowienia art. 270 TFUE.

- spory dotyczące **systemu zabezpieczenia społecznego** - choroba, starość, niezdolność do pracy, wypadki przy pracy, zasiłki rodzinne, etc.;
- spory między każdym organem lub jednostką organizacyjną a jego lub jej personelem, w których właściwość została przyznana Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej (np. spory między Europolem, Urzędem Harmonizacji w ramach rynku Wewnętrznego (OHIM) lub Europejskim Bankiem Inwestycyjnym a ich pracownikami);⁹²
- **UWAGA:** spory między krajowymi organami administracji i ich pracownikami **nie należą** do właściwości Trybunału!

3.2. JURYSDYKCJA NIESPORNĄ

W ramach **jurysdykcji niespornej** Trybunał orzeka w sprawach:

- zgodności umowy międzynarodowej, którą zamierza zawrzeć Unia Europejska
- *pytań prejudycjalnych* kierowanych do Trybunału Sprawiedliwości UE przez sądy krajowe:⁹³
  - procedura ta ma na celu zapewnienie jednolitej interpretacji prawa Unii Europejskiej we wszystkich Państwach Członkowskich, stanowiąc jednocześnie przejaw współpracy między sądami krajowymi oraz Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
  - przed Trybunałem mogą występować (i przedstawiać swoje uwagi zarówno pisemnie, jak i ustnie).⁹⁴
    - **strony w postępowaniu głównym, Państwa Członkowskie; Komisja Europejska; instytucja**, która wydała akt, którego ważność lub wykładnia jest przedmiotem sporu, a ponadto –
    - **państwa będące stronami porozumienia EOG**, inne niż Państwa Członkowskie, a także **Urząd Nadzoru EFTA**, jeżeli pytanie prejudycjalne skierowane do Trybunału dotyczy jednej z dziedzin objętych zakresem stosowania porozumienia;
    - **państwa trzecie będące stronami umowy** dotyczącej określonej dziedziny, zawartej przez Radę, jeżeli umowa ta przewiduje taki tryb, a sąd Państwa Członkowskiego skieruje

⁹² Zob. szerzej postanowienia art. 270 TFUE oraz art. 1 Załącznika I do Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

⁹³ Zob. postanowienia art. 267 TFUE w zw. z postanowieniami art. 23 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz postanowieniami art. 93 i nast. Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁹⁴ Brak udziału w postępowaniu na etapie pisemnym nie stoi na przeszkodzie udziałowi w tym postępowaniu na etapie ustnym. Zob. postanowienia art. 96 § 2 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

do Trybunału pytanie prejudycjalne dotyczące dziedziny objętej zakresem stosowania umowy.⁹⁵

- **tryb uproszczony**⁹⁶
  - stosowany jest gdy pytanie prejudycjalne jest identyczne jak pytanie, w przedmiocie którego Trybunał już orzekał, lub jeżeli odpowiedź nie pozostawia żadnych uzasadnionych wątpliwości bądź można ją wyprowadzić z istniejącego już orzecznictwa;
  - po wysłuchaniu rzecznika generalnego, Trybunał może orzec **postanowieniem z uzasadnieniem** (odesłanie do wcześniej wydanego wyroku dotyczącego tego zagadnienia lub do istotnego dla tej sprawy orzecznictwa).
- **tryb przyspieszony (PPA)**⁹⁷
  - pozwala na szybkie orzekanie w sprawach niecierpiących zwłoki dzięki skróceniu terminów i przyznaniu sprawom pierwszeństwa oraz pominięciu pewnych etapów postępowania;⁹⁸
  - o zastosowanie tego trybu występuje sąd krajowy, który skierował do Trybunału odesłanie, wskazując okoliczności niecierpiące zwłoki, uzasadniające rozpoznanie pytania prejudycjalnego w tym trybie; wyjątkowo Trybunał może podjąć taka decyzję z urzędu;⁹⁹
  - na wniosek sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego, prezes Trybunału podejmuje decyzję, czy szczególnie pilny charakter sprawy uzasadnia skorzystanie z trybu przyspieszonego.¹⁰⁰
- **tryb pilny (PPU)**¹⁰¹

---

⁹⁵ Zob. postanowienia art. 96 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁹⁶ Zob. postanowienia art. 99 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
⁹⁷ Zob. postanowienia art. 23a (1) *in principio* Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 105 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁹⁸ Zob. postanowienia art. 23a (2) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁹⁹ Zob. postanowienia art. 23a (1) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 105 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹⁰⁰ Zob. postanowienia art. 23a (1) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 105 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹⁰¹ Zob. postanowienia art. 23a (2) i (3) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 107 § 1 i nast. Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

- umożliwia rozpoznawanie w skróconym terminie najbardziej wrażliwych kwestii z **zakresu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości** (współpraca policyjna i sądowa w sprawach cywilnych i karnych, a także wize, azyl, imigracja i inne polityki związane ze swobodnym przepływem osób);¹⁰²
- Sąd odsyłający przedstawia okoliczności prawne i faktyczne wskazujące na pilny charakter sprawy, uzasadniający zastosowanie tego szczególnego trybu, a także, w miarę możliwości, propozycję odpowiedzi na pytania prejudycjalne;¹⁰³
- sprawy przydzielane są specjalnie wyznaczonej izbie złożonej z 5 sędziów;¹⁰⁴
- **faza pisemna**: wykorzystanie elektronicznych środków komunikacji, maksymalnie zredukowana zarówno jeżeli chodzi o czas jej trwania, jak i o liczbę uczestników uprawnionych do przedkładania uwag na piśmie, gdyż większość uczestników występuje w fazie ustnej;¹⁰⁵
- **faza ustna**: obowiązkowa.

---

¹⁰² Zob. postanowienia art. 23a (2) i (3) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 105 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹⁰³ Zob. postanowienia art. 107 § 3 w zw. z postanowieniami art. 108 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹⁰⁴ Zob. postanowienia art. 108 § 2 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹⁰⁵ Zob. postanowienia art. 23a (2) i (3) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z art. 109 - 111

4. POSTĘPOWANIE PRZED TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości UE składa się z **fazy pisemnej**, a zazwyczaj również z **fazy ustnej** - rozprawy¹⁰⁶, która jest jawna, chyba że Trybunał Sprawiedliwości, działając z urzędu lub na wniosek stron, z ważnych powodów postanowi inaczej.¹⁰⁷

Na **procedurę pisemną** składa się przekazywanie stronom oraz instytucjom Unii, których decyzje są przedmiotem sporu, skarg, pism procesowych, argumentów obrony i uwag oraz odpowiedzi na nie, jeśli takie są, jak też wszelkich pism i dokumentów na ich poparcie lub ich uwierzytelnionych odpisów.¹⁰⁸

Na **procedurę ustną** składa się wysłuchanie przez Trybunał pełnomocników, doradców i adwokatów lub radców prawnych oraz opinii rzecznika generalnego, jak również, w stosownym przypadku, przesłuchiwanie świadków i biegłych.¹⁰⁹

Należy jednak odróżnić **procedurę pytań prejudycjalnych** od procedury w ramach tzw. **skarg bezpośrednich**:

➤ **Skargę bezpośrednią** wnosi się do Trybunału pismem skierowanym do sekretariatu Trybunału.¹¹⁰

- **Skarga** musi zawierać nazwisko i adres zamieszkania skarżącego oraz charakter; wjakim występuje osoba podpisująca, wskazanie strony lub stron, przeciw którym wnosi się skargę, przedmiot sporu, żądania oraz zwięzłe przedstawienie zarzutów prawnych stanowiących podstawę skargi.¹¹¹
- Sekretarz zapewnia publikację w Dzienniku Urzędowym UE **komunikatu** dotyczącego skargi (przedstawienie zarzutów i żądań);¹¹²
- jednocześnie skargę doręcza się stronie pozwanej, która w terminie **2 miesięcy** wnosi odpowiedź na skargę;¹¹³

¹⁰⁶ Zob. postanowienia art. 53 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹⁰⁷ Zob. postanowienia art. 31 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹⁰⁸ Zob. postanowienia art. 20 (2) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹⁰⁹ Zob. postanowienia art. 20 (4) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 76 i nast. Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 55 i nast. Regulaminu postępowania przed Sądem.

¹¹⁰ Zob. postanowienia art. 21 (1) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹¹¹ Zob. postanowienia art. 21 (1) Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, postanowienia art. 57-58 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz art. 43 i 44 Regulaminu postępowania przed Sądem i art. 33-36 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹¹² Zob. postanowienia art. 24 § 6 Regulaminu postępowania przed Sądem oraz art. 37 Regulaminu Postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹¹³ Zob. postanowienia art. 49-52 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 45 i 46 Regulaminu postępowania przed Sądem i art. 39 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

- skarżący ma prawo do **repliki**, a pozwany do **dupliki**, w obu przypadkach w terminie **1 miesiąca** (wyjątkowo: prezes Trybunału może się zgodzić na przedłużenie ww. terminów).¹¹⁴

➤ **Postępowanie prejudycjalne** wszczynane jest na wniosek sądu krajowego, przed którym toczy się postępowanie sporne:

- sąd krajowy kieruje do Trybunału **pytania dotyczące wykładni lub ważności przepisu prawa UE**¹¹⁵
  - w formie postanowienia wydanego zgodnie z przepisami proceduralnymi danego Państwa Członkowskiego,
  - jeśli jest to **niezbędne dla rozstrzygnięcia** w toczącej się przed nim sprawie;
- **wniosek** o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zawiera:
  - **pytania** skierowane do Trybunału
  - **zwięzłe omówienie przedmiotu sporu** oraz **istotnych okoliczności faktycznych sprawy**, jakie ustalił sąd odsyłający, lub co najmniej wskazanie okoliczności faktycznych, na jakich oparte są pytania;
  - **treść przepisów krajowych** mogących mieć zastosowanie w sprawie oraz, w stosownym przypadku, wskazanie istotnego dla sprawy orzecznictwa sądów krajowych;
  - **powody**, dla których sąd odsyłający rozpatruje kwestię wykładni lub ważności określonych przepisów prawa Unii Europejskiej, jak również **związku**, jaki dostrzega on między tymi przepisami a uregulowaniami krajowymi, które znajdują zastosowanie w postępowaniu głównym;¹¹⁶
- postępowanie przed sądem krajowym zostaje przerwane (z reguły zawieszono) do czasu rozstrzygnięcia Trybunału (forma: orzeczenie lub postanowienia z uzasadnieniem);¹¹⁷

¹¹⁴ Zob. postanowienia art. 47 Regulaminu postępowania przed Sądem oraz postanowienia art. 41 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹¹⁵ Zob. postanowienia art. 267 TFUE w zw. z postanowieniami art. 23 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i postanowieniami art. 93 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹¹⁶ Zob. postanowienia art. 94 Regulaminu postępowania przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹¹⁷ Zob. postanowienia art. 23 (1) *in principio* Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

- pytanie sądu krajowego jest wpisywane do rejestru Trybunału; przydziela się mu numer procesowy, wyznacza izbę, sprawozdawcę oraz – jeśli wymaga tego charakter sprawy - Rzecznika Generalnego;
- pytanie sądu krajowego jest tłumaczone na wszystkie języki Państw Członkowskich;
- Sekretarz doręcza (przetłumaczony) wniosek uczestnikom biorącym udział w sprawie przed sądem krajowym, a także wszystkim Państwom Członkowskim oraz KE, jak również zawiadamia instytucję, organ lub jednostkę organizacyjną Unii, które przyjęły akt, którego ważności lub wykładni dotyczą spór;¹¹⁸
- Sekretarz także zapewnia publikację w Dzienniku Urzędowym UE **komunikatu** (informacje na temat stron w sprawie i treści pytań);
- Uczestnicy, Państwa Członkowskie i instytucje w terminie **2 miesięcy** przedkładają Trybunałowi Sprawiedliwości swoje **uwagi na piśmie**;¹¹⁹
- sąd krajowy (adresat rozstrzygnięcia Trybunału) jest **związany** dokonaną przez Trybunał wykładnią przy rozstrzygnięciu rozpatrywanej przez siebie sprawy;¹²⁰
- rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości **wiąże** w ten sam sposób **inne sądy krajowe**, jeśli zetkną się z identycznym problemem, jak poruszony w rozstrzygniętym pytaniu prejudycjalnym.

W obu rodzajach postępowań do sprawy przydziela się **sędziego sprawozdawcę** oraz – w przypadkach określonych w przepisach prawa - Rzecznika Generalnego, których zadanie polega na śledzeniu przebiegu postępowania.¹²¹

Rozprawa przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest **jawna**, chyba że Trybunał, działając z urzędu lub na wniosek stron, z ważnych powodów postanowi inaczej.¹²² W czasie rozpraw Trybunał Sprawiedliwości może przesłuchiwać biegłych,

¹¹⁸ Zob. postanowienia art. 23 (1) *in fine* w zw. z postanowieniami art. 40 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 98 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹¹⁹ Zob. postanowienia art. 23 (2) w zw. z postanowieniami art. 40 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹²⁰ Por. postanowienia art.

¹²¹ Zob. postanowienia art. 59 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 52 Regulaminu postępowania przed Sądem oraz postanowienia art. 45 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹²² Zob. postanowienia art. 31 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 79 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 57 Regulaminu postępowania przed Sądem oraz art. 51 § 2 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

świadków oraz strony, jednakże strony¹²³ mogą zwracać się do Trybunału jedynie poprzez swych przedstawicieli.¹²⁴ Z każdej rozprawy sporządza się protokół, będący dokumentem urzędowym, podpisywanym przez prezesa i sekretarza,¹²⁵ natomiast obrady Trybunału Sprawiedliwości są i pozostają niejawne.¹²⁶

Trybunał orzeka wyrokiem¹²⁷ lub postanowieniem.¹²⁸ Wyrok wiąże od dnia jego ogłoszenia,¹²⁹ zaś postanowienie – od dnia jego doręczenia.¹³⁰ Wyroki zawierają uzasadnienie oraz nazwiska sędziów uczestniczących w obradach,¹³¹ oraz są podpisywane przez Prezesa i Sekretarza.¹³² Wyroki odczytuje się na posiedzeniu jawnym.¹³³

Trybunał Sprawiedliwości orzeka również w sprawie kosztów.¹³⁴

---

¹²³ Zob. postanowienia art. 61-74 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 64-74 Regulaminu postępowania przed Sądem oraz art. 57-66 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹²⁴ Zob. postanowienia art. 32 w zw. z postanowieniami art. 25-29 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, oraz postanowienia art. 43-44 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 19 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a także postanowienia art. 38-42 w zw. z art. 59 Regulaminu postępowania przed Sądem i art. 51 § 3 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹²⁵ Zob. postanowienia art. 33 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zw. z postanowieniami art. 84 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 76 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem, art. 53 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹²⁶ Zob. postanowienia art. 34 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 32 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 33 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem, art. 27 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹²⁷ Zob. postanowienia art. 87 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 81 Regulaminu postępowania przed Sądem oraz postanowienia art. 79 Regulaminu postępowania przed Sądem do Spraw Służby Publicznej

¹²⁸ Zob. postanowienia art. 89 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 81 Regulaminu postępowania przed Sądem do Spraw Służby Publicznej

¹²⁹ Zob. postanowienia art. 91 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 83 Regulaminu postępowania przed Sądem, 83 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹³⁰ Zob. postanowienia art. 91 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 83 § 2 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹³¹ Zob. postanowienia art. 36 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

¹³² Zob. postanowienia art. 88 § 2 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 82 § 2 Regulaminu postępowania przed Sądem, art. 80 § 2 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹³³ Zob. postanowienia art. 37 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 88 § 1 Regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 82 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem, art. 80 § 1 Regulaminu postępowania przed Sądem do spraw Służby Publicznej.

¹³⁴ Zob. postanowienia art. 38 Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, art. 87 Regulaminu postępowania przed Sądem, a także postanowienia art. 86 i nast. Regulaminu postępowania przed Sądem do Spraw Służby Publicznej.

5. DOSTĘP DO DOKUMENTÓW TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Zgodnie z postanowieniami traktatowymi, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej określił - w drodze decyzji z dnia 11 grudnia 2012 roku¹³⁵ - **zasady publicznego dostępu do dokumentów**, znajdujących się w jego posiadaniu w ramach jego działalności administracyjnej.

5.1. ZAKRES ZASTOSOWANIA DECYZJI TRYBUNAŁU

Wspomniana decyzja Trybunału znajduje zastosowanie do **wszelkich dokumentów** znajdujących się w posiadaniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, **sporządzonych** lub **otrzymanych** oraz **przechowywanych** przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, **w ramach jego działalności administracyjnej**.¹³⁶ Jednocześnie decyzja ta nie narusza prawa do publicznego dostępu do dokumentów Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jakie może wynikać z aktów prawa międzynarodowego lub z aktów wydanych w celu ich wykonania.¹³⁷

Decyzja nie ma zastosowania do dokumentów o charakterze sądowym.

Każdy obywatel Unii Europejskiej oraz każda osoba fizyczna i prawna mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową w Unii ma prawo dostępu do tych dokumentów na zasadach określonych w wspomnianej powyżej decyzji.¹³⁸ Ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może na tych samych zasadach udostępnić te dokumenty osobie fizycznej lub prawnej niemającej miejsca zamieszkania lub statutowej siedziby na terytorium państwa członkowskiego.¹³⁹

5.2. ODMOWA DOSTĘPU DO DOKUMENTÓW

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej **może odmówić dostępu** do danego dokumentu, jeśli jego ujawnieniu stoi na przeszkodzie potrzeba zabezpieczenia **interesu publicznego** w zakresie:

- bezpieczeństwa publicznego,
- obrony i spraw wojskowych,
- stosunków międzynarodowych,
- polityki finansowej, walutowej lub gospodarczej Unii albo jednego z Państw Członkowskich,

---

¹³⁵ Decyzja Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 grudnia 2012 roku w sprawie publicznego dostępu do dokumentów znajdujących się w posiadaniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach jego działalności administracyjnej (2013/C 38/02), Dz. Urz. UE 2012, C 38/2.

¹³⁶ Zob. postanowienia art. 1 ust. 1 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹³⁷ Zob. postanowienia art. 1 ust. 2 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹³⁸ Zob. postanowienia art. 2 ust. 1 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹³⁹ Zob. postanowienia art. 2 ust. 2 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

lub potrzeba zabezpieczenia **prywatności i nienaruszalności jednostki**, w szczególności w zakresie zastosowania przepisów prawa Unii dotyczących ochrony danych osobowych.¹⁴⁰

Ponadto, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej **odmawia dostępu do dokumentu**, jeżeli jego ujawnieniu stoi na przeszkodzie potrzeba zabezpieczenia:

- interesów gospodarczych określonej osoby fizycznej lub prawnej, w tym w odniesieniu do własności intelektualnej,
- postępowań sądowych lub opinii prawnych,
- skuteczności kontroli, śledztwa lub audytu.¹⁴¹

5.3. WNIOSEK O UDOSTĘPNIENIE DOKUMENTÓW

Wniosek o udostępnienie dokumentu znajdującego się w posiadaniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej składa się w jednym z języków oficjalnych Unii Europejskiej.¹⁴² Wniosek ten składa się na formularzu dostępnym na stronie internetowej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wniosek należy wysłać pocztą, faksem lub drogą elektroniczną, zgodnie ze wskazówkami zawartymi na wspomnianej stronie internetowej.¹⁴³

Wniosek o udostępnienie dokumentu znajdującego się w posiadaniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej powinien być **wystarczająco precyzyjny**, a także powinien zawierać w szczególności **informacje pozwalające na zidentyfikowanie** żadanego dokumentu bądź dokumentów.¹⁴⁴ W przeciwnym razie, tj. jeżeli wniosek nie jest wystarczająco precyzyjny, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wzywa wnioskodawcę do jego sprecyzowania i udziela mu w tym celu niezbędnych wskazówek.¹⁴⁵

We wniosku o udostępnienie dokumentów znajdujących się w posiadaniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej powinno również być umieszczone **nazwisko**, a także **adres wnioskodawcy**.¹⁴⁶

Wniosek jednakże **nie wymaga uzasadnienia**.¹⁴⁷

W wypadku wniosków o udostępnienie bardzo obszer nych dokumentów albo bardzo dużej liczby dokumentów Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może skontaktować się z wnioskodawcą w sposób nieformalny w celu znalezienia właściwego rozwiązania.¹⁴⁸

---

¹⁴⁰ Zob. postanowienia art. 3 ust. 1 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁴¹ Zob. postanowienia art. 3 ust. 2 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁴² Od dnia 1 lipca 2013 roku językami urzędowymi Unii Europejskiej są następujące języki: angielski, bułgarski, chorwacki, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, niderlandzki, niemiecki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski oraz włoski.

¹⁴³ Zob. postanowienia art. 4 ust. 1 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁴⁴ Zob. postanowienia art. 4 ust. 2 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁴⁵ Zob. postanowienia art. 4 ust. 3 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁴⁶ Zob. postanowienia art. 4 ust. 2 *in fine* Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁴⁷ Zob. postanowienia art. 4 ust. 5 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁴⁸ Zob. postanowienia art. 4 ust. 4 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

Z chwilą **zarejestrowania formularza** wniosku wnioskodawca otrzymuje (pocztą, faksem lub drogą elektroniczną) **pisemne potwierdzenie odbioru**,¹⁴⁹ a w terminie **jednego miesiąca** od zarejestrowania wniosku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej udostępnia wnioskodawcy żądany dokument.¹⁵⁰ Jeżeli jednak Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie może udostępnić żadanego dokumentu, informuje wnioskodawcę również w terminie **jednego miesiąca**, na piśmie, o:

- powodach częściowej lub całkowitej odmowy oraz
- o prawie wnioskodawcy do złożenia **wniosku potwierdzającego**¹⁵¹ w terminie **miesiąca** od otrzymania odpowiedzi.¹⁵²

W **wyjątkowych wypadkach**, na przykład gdy wniosek dotyczy bardzo obszernego dokumentu lub bardzo dużej liczby dokumentów, **termin jednego miesiąca** może zostać **przedłużony o kolejny miesiąc**, po poinformowaniu o tym wnioskodawcy oraz szczegółowym uzasadnieniu.¹⁵³

5.4. OPŁATY

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może od wnioskodawcy żądać **opłaty** za wykonanie **kopii** dokumentów i ich **przesyłkę**.¹⁵⁴ Opłatę za wykonanie kopii oraz ich przesyłkę oblicza się na podstawie cennika określonego w drodze decyzji Sekretarza Trybunału Sprawiedliwości, przy czym wysokość tej opłaty nie przekracza rzeczywistych kosztów.¹⁵⁵ Natomiast dostęp do dokumentów znajdujących się w posiadaniu Trybunału jest co do zasady **bezpłatny**, jeżeli wnioskodawca zapoznaje się z dokumentem na miejscu lub jeżeli liczba kopii nie przekracza dwudziestu stron formatu A4.¹⁵⁶ Innemu cennikowi podlegają jednakże dokumenty (oficjalnie) publikowane.¹⁵⁷

---

¹⁴⁹ Zob. postanowienia art. 5 ust. 1 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁵⁰ Zob. postanowienia art. 5 ust. 2 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁵¹ Zob. postanowienia art. 6 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁵² Zob. postanowienia art. 3 ust. 3 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁵³ Zob. postanowienia art. 5 ust. 4 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁵⁴ Zob. postanowienia art. 11 ust. 1 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁵⁵ Zob. postanowienia art. 11 ust. 3 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁵⁶ Zob. postanowienia art. 11 ust. 2 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

¹⁵⁷ Zob. postanowienia art. 11 ust. 4 Decyzji TSUE 2013/C 38/02 z dnia 11 grudnia 2012 roku.

ec.europa.eu/enterprise-europe-network